

Provinciale Staten

Clustercode KAB
Ons kenmerk DOC-00710488
Bijlage(n) -

Uw kenmerk -
Maastricht 5 november 2024
Verzonden 5 november 2024

Onderwerp

Mededeling portefeuillehouder inzake toezegging Informeren PS over onderzoek WOII-slachtoffers GS, PS en ambtenarij

Geachte Staten,

Met deze mededeling portefeuillehouder wordt u geïnformeerd over de uitkomsten van het onderzoek naar WOII-slachtoffers van GS, PS en ambtenarij conform toezegging 9504.

De oorlogsjaren zijn een zwarte bladzijde in de nationale geschiedenis, dit geldt ook voor Limburg. Onze provincie werd destijds haar democratische vrijheid ontnomen. Zo werd het toenmalige provinciebestuur door de bezetter op 1 september 1941 buiten werking gesteld. Ook werd gouverneur Van Sonsbeeck (RKSP) ontslagen en werd door de bezetter commissaris der Provincie M. graaf de Marchant et d'Ansembourg als vervanger aangewezen. Na de bevrijding is gouverneur Van Sonsbeeck in zijn functie hersteld.

Onderzoek

Het onderzoek is op verzoek van de commissaris van de Koning verricht door dr. A.P.M. (Fred) Cammaert, o.a. auteur van "Het verborgen front: geschiedenis van de georganiseerde illegaliteit in de provincie Limburg tijdens de Tweede Wereldoorlog". Ook was hij bij het Regionaal Historisch Centrum Limburg (RHCL) in Maastricht betrokken bij het project Limburgse oorlogsbronnen.

Uitkomsten

Er is onderzoek gedaan op grond van archief- en literatuuronderzoek, online research en correspondentie met nabestaanden en andere informanten. Daarbij was de onderzoeksvraag: *Wie van de bestuurders en ambtenaren van de Provincie Limburg stierf tijdens de bezettingsjaren of in de periode rondom de bevrijding en bij wie was de doodsoorzaak gerelateerd aan de oorlog?*

Ondanks de hoge mate van zekerheid, moet bij de uitkomsten een voorbehoud worden gemaakt, omdat de geraadpleegde archieven lacuneus en onvolledig zijn. Verwijzingen naar niet aangetroffen stukken tonen dat aan. Voorts kan niet worden uitgesloten dat er bronnen onopgemerkt zijn gebleven.

Uit het verrichte onderzoek blijkt dat er in totaal vijf personen (incl. de met de Provincie verbonden organen) als gevolg van aan de oorlog en bevrijding gerelateerde omstandigheden om het leven zijn gekomen. Dit betreft:

- René van den Boorn, ambtenaar van de provinciale griffie (werkzaam 1933-1942); overleden door het oorlogsgeweld rondom de bevrijding van Midden-Limburg in 1945. Destijds niet meer in dienst van de provincie; hij was in 1942 vanwege zijn anti-nazi-houding ontslagen. Hij wordt vermeld op de appèl-lijst van oorlogsslachtoffers in Roermond (met meer dan 400 namen). Jaarlijks worden enkele groepen of personen in het bijzonder met naam genoemd bij de herdenking.
- Emile Merckelbach, lid van Provinciale Staten; hij werd net als de andere leden van Provinciale Staten in 1941 door de bezetter ontheven van zijn functie en hij werd in 1944 opgepakt tijdens verzetswerkzaamheden. Hij is uiteindelijk overleden in het concentratiekamp Neuengamme. Zijn naam wordt vermeld op het Provinciaal Verzetsmonument in Valkenburg, waar een jaarlijks herdenking is.

Daarnaast zijn er drie slachtoffers te betreuren die in deze periode in dienst waren bij de Provinciale Limburgse Elektriciteits Maatschappij (PLEM), een destijds aan de Provincie verbonden nuts-instantie. Dit betreft:

- Giel Duijkers, medewerker van de Provinciale Limburgse Elektriciteits Maatschappij; bood hulp aan onderduikers vanuit het verzet, is opgepakt en om het leven gekomen in kamp Sachsenhausen-Orienburg in 1945.
- Johannes Roosjen, medewerker van de Provinciale Limburgse Elektriciteits Maatschappij; in 1944 om het leven gebracht in Venlo door de bezetter, na te zijn opgepakt op verdenking van spionageactiviteiten voor het verzet.
- Hendrikus van Rooy, medewerker van de Provinciale Limburgse Elektriciteits Maatschappij. Waarschijnlijk om het leven gekomen in 1944 bij beschietingen door Engelse vliegtuigen op treinen.

Met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid kan gezegd worden dat er onder de ambtenaren van alle overige onderzochte, aan de Provincie verbonden lichamen, geen slachtoffers te betreuren zijn ten gevolge van de oorlog of de bevrijding. Hetzelfde geldt voor ambtenaren van de provinciale griffie. De bovengenoemde vijf slachtoffers worden herdacht bij verschillende monumenten die er in eerbetoon naar hen staan in onze provincie.

Provinciale herdenking

Jaarlijks staan wij als provincie stil bij de Tweede Wereldoorlog en de offers die er zijn gebracht, zodat wij nu al tachtig jaar in vrijheid kunnen leven. Vrijheid deel je met elkaar, van generatie op generatie en over grenzen heen. Als Provincie vinden we dat erg belangrijk, want onze vrijheid moet gewaarborgd blijven en mede daarom moeten we blijven herdenken.

Elk jaar op 4 mei staan wij als bestuur stil bij alle slachtoffers die in heel Limburg zijn gevallen, tijdens de traditionele herdenking bij het Limburgs Bevrijdingsmonument op het Koningsplein in Maastricht. Daarnaast is er ook een Provinciaal Verzetsmonument in Valkenburg, dit is een kapel met op de muren de namen van gesneuvelde verzetsmensen uit Limburg; ook hier is elk jaar een vertegenwoordiging aanwezig bij de herdenking. Daarnaast is er een monument voor de omgekomen medewerkers van de PLEM aan de Roerderweg in Herten.

Tussen 12 september 2024 en 15 augustus 2025 vieren we in Limburg 80 jaar vrijheid. Er wordt een mooie invulling gegeven aan 80 jaar vrijheid in Limburg, vanaf de start van de herdenking van de bevrijding van Nederland op 12 september 2024 in Mesch tot aan de herdenking van de bevrijding van Nederlands-Indië in augustus 2025. We vieren door heel Limburg onze 80 jaar vrijheid en staan ook stil bij de slachtoffers, dat doen we naast de provinciale herdenkingen ook bij tal van kleinere herdenkingen in o.a. Thorn, Venlo, Rimburch en Heer. Zie ook de website: <https://www.limburg.nl/over/80-jaar-vrijheid/>

Wij beschouwen toezegging 9504 hiermee als afgedaan.

Gedeputeerde Staten van Limburg
namens dezen,

E.G.M. Roemer